

Fiskerinæringen i et bærekraftsperspektiv

Vedtatt på årsmøtet til Fiskebåt 11. februar 2020

«Årsmøtet i Fiskebåt tar innledningene til Thina Saltvedt, Marius Holm, Øyvind Endresen, Ulf Winther, Geir Ove Ystmark og Audun Maråk til orientering.

En bærekraftig utvikling kjennetegnes ved at den imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Begrepet legger vekt på at det finnes grenser for hva naturen kan levere i dag uten at det går utover hva den kan levere i framtiden. FN har definert 17 bærekraftsmål og 169 delmål som verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Mål nr 14 omhandler livet under vann og berører direkte fiskerinæringen, men også hovedmål nr 2 om å utrydde sult, nr 3 om å sikre god helse og nr 13 om å stoppe klimaendringene har direkte relevans for fiskerinæringen. Det er definert en rekke delmål under hovedmål nr 14 om livet under vann, som:

- Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning.
- Innen 2020 forvalte og verne økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte.
- Begrense og håndtere konsekvensene av havforsuring.
- Få slutt på overfiske, ulovlig, urapportert og uregulert fiske, samt ødeleggende fiskemetoder.
- Forby visse former for fiskerisubsidier som bidrar til overkapasitet og overfiske.
- Iverksette vitenskapelig baserte forvaltningsplaner for fiskebestandene.
- Bevare minst ti prosent av kyst- og havområdene.

Fiskebåt har hatt en offensiv tilnærming til arbeidet med å sikre en bærekraftig utvikling i fiskerinæringen. Fiskebåt har vært en pådriver for å redusere utslippene av nitrogenoksider (NOx) gjennom arbeidet i NOx-fondet, og vi har engasjert oss aktivt for å redusere utslippene av klimagasser fra fiskeflåten, blant annet gjennom utarbeidelsen av et klimaveikart. Fiskebåt var initiativtaker til å miljøsertifisere norske fiskerier til MSC-standarden, og vi har bidratt aktivt til å etablere vern av korallrev og andre sårbare bunnhabitat. Fiskebåt støtter også strenge kontrolltiltak for å få slutt på ulovlig, urapportert og uregulert fiske. Fiskebåt har vært opptatt av å unngå oljevirkosomhet i sårbare gyteområder, og vi har engasjert oss for å løse avfallsproblemene i havet, blant annet gjennom etableringen av «Fishing for litter». Fiskebåt ønsker fortsatt å spille en aktiv rolle på disse områdene, og dette er også nedfelt i vår visjon om *«En miljøvennlig og lønnsom fiskeflåte som leverer sunn mat fra bærekraftige bestander i verdens reneste havområder.»*

Fiskerinæringen leverer allerede i dag et sunt og bærekraftig protein fra fornybare bestander, og sjømat har et lavt klimaavtrykk sammenlignet med annet animalsk protein. Næringen må imidlertid ta høyde for at klima- og miljøpåvirkning, omdømme og sunnhet vil bli stadig viktigere faktorer som bestemmer konsumentenes valg i fremtiden. Samtidig er det forventninger til at dyrket animalsk protein vil bli et billig og klimavennlig alternativ til dagens kosthold. Skal fiskerinæringen møte denne konkurransen må vi forbedre oss på flere områder. Vi må styrke omdømmet, vi må redusere utslippene av klimagasser og annen miljøskadelig forurensning, vi må sikre en bærekraftig forvaltning av fiskebestandene med minimal negativ påvirkning av økosystemene og vi må utnytte mest mulig av restråstoffet.

Utslippene av klimagasser fra fiskeflåten er betydelig redusert de siste årene, og dette skyldes i første rekke utfasingen av klimaskadelige kjølemedier, fornying og reduksjon av antall fiskefartøy. Klimaveikartet har en ambisiøs målsetting om å redusere utslippene fra fiskeflåten med 50% i perioden 2005 – 2030. Målene kan nås ved å ta i bruk energieffektiv teknologi og nye energibærere, og gjennom at fiskeripolitikken i større grad vektlegger klimahensyn. Her må fiskerinæringen og myndighetene spille på lag. Fortsatt god lønnsomhet i fiskeflåten vil være en forutsetning for å kunne utnytte mange av disse mulighetene. Fiskebåt mener det er svært viktig å være oppmerksom på sammenhengen mellom den fiskeripolitikken som føres, og hvilke utslippskrav politikerne kan stille. Fiskeflåten er i stand til å fiske norske kvoter med vesentlig lavere utslipp av klimagasser enn i dag, i første rekke gjennom en kraftigere effektivisering. Det forutsetter samtidig at viktige fiskeripolitiske målsettinger om en spredt og variert flåtestruktur, utviding av fiskesesongene og begrensninger på kvotetak og eierkonsentrasjon må vike eller nedtones.

Fiskebåt arbeider for å redusere avfallsproblemene i fiskerinæringen, både når det gjelder å ta vare på eget avfall, og når det gjelder å føre avfall som tas opp av havet til lands. Fiskebåt mener at det er viktig at fartøyene ikke blir økonomisk skadelidende av å ta i land avfall som tas opp av havet, og mener at ordningen «Fishing for litter» er en svært god ordning. Fiskebåt mener at denne ordningen må utvides og styrkes.

FNs fiskeriresolusjon fra 2006 oppfordrer regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner og stater til å beskytte sårbare marine økosystemer og bunnhabitater mot ødeleggende fiskemetoder. Norge innførte begrensninger i fiske med bunnberørende redskaper i 2011, og regelverket ble styrket i 2018 gjennom stengning av en rekke nye områder for å ta vare på bløtkoraller, svamp og andre sårbare arter på havbunnen. I tillegg er flere områder stengt for å ta vare på korallrev. Fiskebåt har deltatt aktivt med kunnskap og innspill for å få på plass et regelverk som både ivaretar hensynet til vern, og næringens økonomiske interesser. Det er i slike avveininger også viktig å ta hensyn til at stengning av viktige fiskeområder kan øke utslippene av skadelige klimagasser, fordi fartøyene må fiske i områder med dårligere fisketilgjengelighet. Dette har også vært bakgrunnen for at Fiskebåt er opptatt av å unngå at havvindkraftverk etableres i viktige fiskeområder.

Fiskebåt mener at det er skjedd mye positivt i Norge for å styrke ressursforskningen de siste årene, men det er fortsatt store utfordringer. Økt kunnskap om bestandene i havet, og hvordan disse gjensidig påvirker hverandre, er viktig kunnskap for å sikre en bærekraftig forvaltning av fiskebestandene og økosystemene. Fiskebåt mener at styrket ressursforskning fortsatt bør ha høy prioritet.

Norsk fiskerinæring har mye å være stolt av, og det er viktig å ta vare på dette omdømmet. Et godt omdømme er nødvendig for å sikre seg den beste arbeidskraften, sikre markedsadgang og for å få gode rammebetingelser fra myndighetene. Fiskebåt vil oppfordre alle aktørene i næringen til se på egne muligheter for å styrke omdømmet til næringen. Dette kan være holdningene til regelverket og fiskefusk, til utøvelsen av fisket, til håndteringen av fangsten, avfallshåndteringen, avlønningen av mannskapet (sosial bærekraft), og tiltak for å redusere utslipp av skadelige miljøgasser.»